

HEKİMLİK MESLEĞİNDE TÜRK KADINI



İlk Bayan Doktor Safiye Ali Hanım

BAKİ SARISAKAL

HEKİMLİK MESLEĞİNDE TÜRK KADINI

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuasının 16. Cilt, 1. Sayıda 98–108. Sayfalarında Ayrı Çıkarılan Bu Broşür Türk Kadınlığının Hekimlik Mesleğinde Gösterdiği İleri Hareketi Tespit Ettiğinden Aynen Alınmıştır. Prof Dr. Kamile Şevki MUTLU Tarafından Yazılan Bu Yazı Hekim Kadınlarımızın Bir Tarihçesidir

Türkiye’de ilk kadın Doktor, Bayan Safiye Ali’dir. Tıp tahsilini Almanya’da Würzburg Üniversitesinde yapmış ve Berlin’de devlet imtihanını başarmış olduktan sonra 1922’de Türkiye’ye dönmüştür. Burada uzun zaman çocuk hastalıkları üzerinde serbest doktor olarak çalışmıştır. Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay’ın meccanî polikliniklerinde fakir hasta çocuklarda olduğu gibi, süt damlasının tesisinde ve yürütülmesinde büyük yardımlarda bulunmuştur. Yayınladığı “ Küçük Çocuklar Muayenehanesi ve Süt Damlası “ adlı kitabı ile de Türk analarına faydalar sağlamıştır. Alman mühdetisi ve meslektaşı olan eşi ile 1936’da Almanya’ya giderek Dortmund şehrinde yerleşmiş ve orada da muhitinin çok sevilen bir doktoru olarak 5 Temmuz 1952’de fâni hayatına gözlerini kapamıştır.



Safiye Ali Hanım

Kızların Tıp Fakültesine Kabulü:

Türkiye’de kızların Tıp Fakültesine kabulü, diğer fakültelerden sonra olmuştur. Kızların Hukuk Fakültesine kabul edildiği 1921 yılına tekaddüm eden zamanlardaki menfi efkârı umumiye Tıp Fakültesi için devam etmekteydi. Gazetelerde kadınların doktorluk yapabilmelerinin imkânsız olduğuna dair çok hararetli yazılar çıkıyordu. Bu imkânsızlığa sebep olarak, mutaassıp fikirlerden başka, kadın organizmasının biyolojik farkı gibi dokümanlarda ileri sürülmekte idi. Kızlar ise, bu hususta büyük bir mücadeleye girişmişlerdi. Gruplar halinde, memlekette fikirlerine itimat edilir zevatı bir ziyaret ediyorlar ve onları iknaya çalışıyorlardı. Usandırıcı dereceye varan bu ziyaretlerin ve lehlerine çıkarabilmeye muvaffak oldukları yazıların yardımıyla gayelerine eriştiler.

İlk defa 1922 Eylül’ünde, o zamanlar Darülfünun Emini bulunan ve İstanbul’un meşhur bir doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı olan Dr. Besim Ömer Paşa’nın da teşebbüsleriyle Haydarpaşa Tıp Fakültesi’ne 7 kız talebe kaydedilmiştir. Bunlardan Müfide Küley Hanım evvelce Darülfünun Ulûmu Tabiiye Şubesini bitirmiş olup kız liselerinde ulûmu tıbbiye öğretmenliği yapmaktaydı. Hamdiye Hanım Amerikan Kız Kolejinden mezun olup Türk liselerinde Fizik hocalığı ediyordu. Suat Hanım birkaç sene önce ebe mektebinden diplomasını almıştı. Sabiha, İffet Naim, Meliha, İffet Hanımlar muhtelif kız sultaniyelerinden o sene mezun olmuşlardı.

Kızların Tıp Fakültelerine girişleri diğer fakültelerdeki kadar tabii karşılanmamıştı. Vakıa fizik, kimya, zooloji ve botanikten ibaret olan tıbbi hazırlayıcı dersler normal geçmişti. Fakat teessüsler asıl bundan sonraki sömestrlere çevrilmiş bulunuyordu. Çünkü bu sömestrlerde anatomi başlıyordu. Cinsi latifin kadavralarla nasıl temas edeceklerini onlardan öğrenmeden, tiksinden ve bahusus korkmadan dissection’u nasıl başarabileceklerini görmek için herkes sabırsızlanıyordu. Bu saikle, erkek talebelerden bazıları tarafından kızlar ufak tefek alaya alınmakta idiler.

Hâlbuki kız talebelerde öğrenmek aşkı, vazifeye bağlılık ve bilhassa Atatürk İnkılâbının hizmetkârı olmak iradesi alelade hislerden çok üstün olarak tezahür etti. Az zamanda kız ve erkek talebenin, dissection salonunda kadavralar başında yan yana ellerinde pens ve bisturi olduğu halde, kendilerini unutturmasına çalışmaya koyulmuş olduklarını görmek tabii hale gelmişti. Yalnız bu dekor içinde bir gayritabiîlik hüküm sürmekte idi. O da kızların başlarının örtülü oluşu idi. Bu hal iki sene devam etti.

Teorik derslerde olsun, pratik çalışmalarda olsun, kızların başı krepdamur veya şifon gibi ince kumaşlarla türban biçimi sarılmış olup, arkalarında yakası kapalı ve kolları uzun manto bulunuyordu. Bazıları ise etek pelerinden ibaret klasik ve fakat peçesiz çarşaf giyili idi. Hülâsa, memlekette henüz tesettür meselesi hallolunmamış olduğundan bu talebeler sokak kıyafetlerini Fakülte içinde de muhafaza etmek zorunda idiler. Umumiyetle, yüz ve eller müstesna, vücudunun her tarafının gizlenip saklanmasına itina gösteriliyordu. Kulaklar hizasından ve alından çıkarılmış birer küçük saç buklesi bu örtülmeyi zedeleyen tek belirti idi. İlk sömestirlerdeki öğretim esnasında kıyafetin fazla bir mahzuru olmayabilirdi. Fakat klinikte tatbikatın yapıldığı derslerde kızların manto veya çarşafla hastalarla temas etmeleri ve mesela hastanın göğsüne çarşafı başını koyup oscultation yapmaları neticesiz olduğu kadar hijyene de aykırı olacaktı. Bereket versin ki memlekette inkılâp her hadisede olgunlaşma istikametini tutmuştu. Ordu kuzu derisinden mamul kalpakları kaldırıp, Avrupakâri kasketimsi başlıkları kabul etmişti. 1925’de bu kasketlerin ön kenarına viziye’de ilave olunmuş idi. Askeri Tıp Okulu talebeleri viziye’li kasket taşımaya başlamışlardı. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yurdunda okuyan sivil talebelere de lacivert renkli ve viziye’li kasketler verilmişti. Bir gün Kimya laboratuvarında, pratik çalışmalarda bulunulurken, kız talebelere biri, başındaki türban şeklindeki örtüyü çıkarıp attı ve sıkıntılı bir çalışma vaziyetinden kendini kurtardı. Kısa bir zamanda arkadaşları onu takip edivermişlerdi. Artık Fakülte dahilinde açık başla dolaşılıyor, sokakta ise sivil erkek talebe kasketlerinin, kadın başına gidecek tarzda modifiye edilmiş kız talebe kasketleri taşınıyordu. 1926’da memlekette umumi olarak gösteren uyanıklık neticesi, kadınlar çarşafı, yahut tesettür maksadıyla, manto giymeyi terk etmeye ve garp kadınları gibi şapka ile dolaşmaya başladıklarından, bu mesele kökünden hallolunmuştu.

Tıp Fakültesinden İlk Mezuniyet ve Kadın Doktorların Devlet Müesseselerinde Vazifelenirilmesi:

Türkiye’de ilk defa 1927’de Haydarpaşa Tıp Fakültesinden kız talebe mezun olmuştur. Bunlar mezuniyeti müteakip, bir yıl devam eden kanuni pratik yıllarını da tamamladıktan sonra ilk diplomalarını aldılar (1928). O zaman önemli bir mesele ile karşılaşıldı. Kadın doktorlara hükümet resmi diploma alanlar dahil, ilk kadın hekimler bir müddet serbest çalıştılar. Hâlbuki bunlar yeni yürürlüğe girmiş olan ihtisas kanunundan faydalanmak ve arzu ettikleri tıp dallarında mütehassıs yetişmek istiyorlardı. Talebelik zamanlarında kendilerini takdir eden fakülte hocaları bile kadın doktorları resmi şekilde yanlarında vazifelendiriyorlardı. Sebep olarak da talebelik hayatı ile pratik hayattaki başarının, bilhassa kadınlarda paralel gitmesinin garantili olamayacağı gösteriliyordu. Nihayet ilk medeni cesaret fakültenin anatomopatoloji hocası olan Prof. Dr. H. Hamdi Suat Aknar’da görüldü. Almanya’da München Tıp Fakültesini bitirmiş ve diplomasını almış olan Dr. Semiramis Hanım kendi mezunlarına ancak fahri çalışmak müsaadesini vermiş olan, Haydarpaşa Fakültesi’nde ilk eylemli asistan olarak göreve başladı. Bu doktor hanımın çalışmaları, bilhassa seçmiş olduğu tıp dalı icabı, otopsielerde bulunuşu muhitinde oldukça ilgi uyandırmışsa da, buna da az zamanda alışılmıştır. Semiramis Hanımı garp memleketlerinden diplomalı iki doktor hanım daha takip etti.

Dr. Melahat Hanımın, Prof. Dr. Akil Muhtar'ın idaresindeki tedavi kliniğine, Dr. Bedriye Hanımın da General Prof. Dr. Kadri Raşid'in idaresinde bulunan Çocuk Kliniğine devamları tescil olundu.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, ilk olarak 1930 mezunu kadın doktorlara vazife vermiştir. Bu vazifeler Ankara, İstanbul, İzmir, Çorum, Bursa, Yozgat ve Malatya gibi vilayetlerde henüz o yıllarda yeni tesis edilmiş bulunan doğum ve çocuk bakımevlerinde asistanlıktı. Bu doktorların bir kısmı tayin edildikleri yerlerde kanun gereği çalışma süresini bitirince imtihan verip ihtisas diplomalarını aldılar.

Başka tıp dallarında çalışmak arzusu gösterenlerin yerlerini değiştirmekte adı geçen bakanlık her hangi bir mümanaatta bulunamadı. Binaenaleyh hemen o yıllarda muhtelif vilayetlerin dahiliye, hariciye, cildiye, çocuk, kadın ve doğum kliniklerinde, verem sanatoryumunda ve müteaddit dispanserlerde kadın doktorlar görülmeye başladı. Aralarında yalnız vilayet merkezlerine inhisar etmek üzere hükümet doktorluklarında da çalışanlar vardı.

Halk Efkârı Umumiyesi Önünde Kadın Doktorlar:

Türkiye'de hekimlik hayatına atılan kadınlar, en başlangıç zamanlarda bile halk tarafından hemen hiç yadırganmamıştır. Bilhassa doğum ve kadın hastalıkları mütehassısları tercihan aranmışlardır. Çocuk ve İç Hastalıkları Mütehassıslarına erkek doktorlar derecesinde itimat gösterilmiştir. Yalnız cerrahide yetişenler, bu gün bile ancak resmi müesseselerde tutunabilmekte ve serbest hekimlikte ve serbest hekimlikte pek fazla hasta celbedememektedir.

Patolojik anotomide çalışmak, ilk zamanlar sade halka değil, erkek meslektaşlara bile aykırı görülmüştü. 1935 Eylül'ünde Almanya'da ihtisasını kuvvetlendirerek dönen ve Ankara Numune Hastanesi Patolojik Anatomi Şefliğine tayin edilen ilk kadın patolog Dr. Kâmile Şevki Mutlu, o zamanlar Albay mütekeidi, çok çalışkan ve dinamik bir zat olan başhekim tarafından gerçi kollegeal bir nezaketle karşılanmıştı. Fakat bu nezaketin arkasında, genç doktor hanıma karşı vazifesini başaracağı hususunda hafif bir itimatsızlığın gizlendiği seziliyordu. Bilhassa otopsi salonunda ki çalışmaları, o zamanlar nüfusu pek az olan bu küçük başşehirde halk arasına da pek çabuk yayılmıştı. Doktor hanım çarşıdan geçerken – bu kadın ölülerini kesiyor – diye parmakla gösterenler ve fısıltılar olmuştur. Fakat zamanla, meslektaşlarının kendisine gösterdikleri itimada ve ihtisası icabı yaptıkları kollabrasyona şahit olan halk bu doktor hanıma ve branşına gereken mevkiini vermekte gecikmedi.

İhtisas Dallarında Kadın Doktorlar:

Türkiye'de 12 Haziran 1952 tarihine kadar 510 kadın doktorun mezuniyet diploması Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından tescil edilmiştir. Bunların büyük bir çoğunluğu İstanbul Tıp Fakültesi ile Ankara Tıp Fakültesinden mezun olmuştur. Birkaç tanesi Almanya, Amerika, Fransa, İsviçre fakültelerinden mezundur.

Listede görüleceği veçhile 510 kadın doktorun 298'i ihtisas sahibidir. Bunların 95'i çocuk mütehassısı olup, çoğu doğum ve çocuk bakımevlerinde ve Numune ve Memleket hastanelerinde muavin şef olarak vazifelendirilmiştir. Bir kısmı okul hekimliklerinde ve muhtelif hususi müesseselerde çalışmakta, bir kısmı ise serbest hekimlik yapmaktadır.

İç hastalıkları mütehassısı olan 77 kadın doktor çoğunlukla Ankara, İzmir ve Bursa gibi büyük vilayetlerde toplanmıştır. Hastanelerde muavin şef, okul doktoru ve hususi veya resmi ticaret ve endüstri müesseselerinde doktor olarak çalışmaktadırlar. Bazıları serbest hekimlik yapmaktadır. Bu mütehassıslar arasında Üniversiteye intisap edenleri de vardır.

58 kadın doktor doğum ve kadın hastalıkları ihtisası yapmıştır. Bunlar diğer ihtisas sahiplerine nazaran hemen bütün vilayetlere dağılmış olarak vazife görmektedir.

Serbest hekimlik yapanların kazançları kendilerini memnun edici durumdadır. Yani bu ihtisasta çalışan kadın doktorlar, diğer kadın mütehassıslara nazaran daha çok rağbet görmektedir. Nitekim Türkiye’de hususi hastane açan ilk kadın doktor jinekolog Dr. Pakize Tarzi’dir. Uzun yıllardan beri İstanbul’da kendi adını taşıyan hastanesini başarı ile idare edebilmekte ve muhitine büyük faydalar sağlamaktadır.

Akıl ve Sinir Mütehassısı olan 10 kadın doktor henüz büyük vilayetlerden uzaklaşmamış olup buralarda büyük hastanelerde muavin şefliklerde çalışmaktadır.

Türkiye’de 1922–1952 ‘de Kadın Doktorların ve Muhtelif İhtisas Dallarında Yetişenlerin Adedini Gösterir Liste:

İhtisas Dalları	Adet
Çocuk Hastalıkları	95
İç Hastalıkları	75
Doğum ve Kadın Hastalıkları	58
Akıl ve Sinir Hastalıkları	10
Genel Şirürji	10
Patolojik Anatomi	9
Bakteriyoloji	8
Göz Hastalıkları	7
Deri Hastalıkları ve Frengi	6
Kulak Boğaz Burun	6
Radyoloji	4
Tıbbi Kimya	4
Ortopedi	2
Fizyoterapi	1
Farmakoloji	1
Mütehassıs Yekûnu	298
Mütehassıs Olmayanlar	212
Mütehassıs olan Ve olmayanların Yekûnu	510

Şirürji mütehasısı olan 10 tanedir. Çoğunlukla hastanelerde muavin şef olarak vazifelendirilmişlerdir. Yalnız Operatör Doktor Bedia uzun yıllardan beri Edremit Hastanesi başhekimi ve operatörlüğünü yapmaktadır. Operatör Doktor Suat kendisi gibi operatör olan eşi ile İstanbul'da hususi bir Sağlık Yurdu'nu (Gümüşsuyu Sağlık Yurdu) işletmektedir.

9 kadın Doktor Patolojik Anatomi dalında yetişmiştir. Bunlardan kamile Şevki Mutlu 17 sene Ankara Numune Hastanesi Patolojik Anatomi Şefliğini yapmıştır.

7 seneden beri üniversite de görevlendirilmiştir. Dr. Münevver Yenerman ile Dr. Talia Aybar Üniversite doçentidirler. Dr. Perihan Çambel 7 yıl İstanbul Gureba Hastanesi Anatomopatoloji Şefliği yaptıktan sonra Amerikaya gitmiştir. St. Louis'deki Gernard Free Skin and Cancer Hospital'de ve Washington'da Prof. Dr. E. V. Cowdry'nin idaresinde burslu kanser araştırma profesörü seçilmiştir. Buradaki vazifesine üç sene başarıyla devam ettikten sonra memleketine dönmüştür. Halen Ankara Numune Hastanesi Anatomopatoloji şefidir.

Dr. Dürnev Tansel ve Dr. Güzin Eser kendilerini kanser Araştırma sahasına vermiş olup, her ikisi de İstanbul Kanser Enstitüsünde çalışmaktadır.

Bakteriyoloji ihtisasında yetişmiş 8 kadın doktor daha ziyade resmi müesseselerde vazife almışlardır.

Göz hastalıklarında 7 kadın doktor ihtisas sahibi olup Trahom Mücadele teşkilatında ve hastanelerde görevlidirler.

6 adet Cildiye Mütehasısı kadın doktor Zührevi Hastalıklarla Mücadele teşkilatına bağlı dispanser ve hastanelere dağılmıştır.

Kulak Boğaz Burun Hastalıklarında ihtisas yapmış 6 kadın doktor kliniklerde şef veya muavin şeftir.

Fizyoterapi Mütehasısı olan bir doktor hanım (Dr. Şadiye Özsan) bu yılın doçentlik imtihan devresinde İstanbul Fakültesinden adaydır.

4 tane Tıbbi Kimya Mütehasısı belediye kimyahanelerinde ve diğer çeşit laboratuvarlarda çalışmaktadırlar.

4 Radyoloji ve 2 Ortopedi Mütehasısı kısmen İşçi Sigortalarına bağlı hastanelerde, kısmen diğer müesseselere ait hastanelerde vazife görmektedirler.

Farmakoloji ihtisasında yalnız Dr. Remziye Erkmen yetişmiştir. Refik Saydam Enstitüsünde farmakoloji mütehasısı olarak senelerden beri çalışmaktadır.

Mütehasıs olmayan 212 kadın doktorun bir kısmı ihtisasını yapmak üzere fakültelere veya Sağlık Ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı klinik enstitü, laboratuvar ve diğer müesseselerde asistanlık yapmaktadır.

Tıbbın Anatomi, histoloji, embriyoloji, fizyoloji ve tıp tarihi gibi teorik bilim dallarında da çalışan kadın doktorlar vardır. Bunlar arasında yeterlilik imtihanlarını başaranlar ve doçentlik çalışmalarına devam edenlerde görülmektedir.

Bir kısım kadın doktorlar mütehasıs olmayı arzu etmemişler ve serbest pratisyen hekimliği tercih etmişlerdir. Bunlardan bazıları küçük şehirlere ve hatta kazalara gidip yerleşmişlerdir. Buralarda sevilen ve aranan birer hekim olmuşlardır.

Tıp Kongrelerinde ve Yabancı Memleketlerde Türk Kadın Doktorlar:

Türkiye'de kadın doktorların communication yapmak üzere ilk iştirak ettikleri kongre, 1931'de Ankara'da toplanan Dördüncü Milli Türk Tıp Kongresidir. O tarihlerde kadın doktorlara kongreye iştirak etmek üzere başşehre gelişleri bir hayli alakayı celbetmişti. Adedi sayılacak kadar az olan kadın doktorları gazeteciler istasyonda büyük bir heyecanla beklemişler ve trenden inerlerken resimlerini çekmek için telaş göstermişlerdir.

Kongre tebliğleri arasında kadın doktorlarınkini dinleyen büyük kalabalık sadece doktorlardan ibaret değildi. Kongre müzakerelerinin ceryan ettiği Halkevi binasının balkonları, doktor olmayan kimselerle hıncahınç dolmuştu.

Bu kongrede iki kadın doktor tebliğde bulunmuştur. Birisi Doktor Sebhat Hanımdır ve İstanbul'da Verem Sanatoryumunda istatistik mahiyetinde bir çalışmasını tebliğ etmiştir. Öbürü Kamile Şevki Mutlu'dur. İsviçre'de yayınlanan "Schweizriche Medzinische Wochrschrift" adlı tıp mecmuasında az zaman önce neşrettiği "Lymphogranulomatose'da Histopatolojik Bulgular" ını bildirmiştir.

Bugün Tıp Kongrelerinde kadın doktorların görülmesi en tabii hale gelmiştir. Dinleyici üye sıfatıyla iştirak edenler çok olduğu gibi ilme yenilikler veren communicationlarda bulunanlar, serbestçe discussion'lar yapanlar ve hatta kongre raportörlüklerini ifa edenler avrdır.

Yabancı Memleket Tıp Kongrelerinde de Türk kadın doktorlara rastlanılmaktadır. 1936'da Atina'da toplanan Üçüncü Enternasyonal Patoloji Kompare Kongresinde Türkiye Hükümeti tarafından gönderilen ve orada bir communication'da bulunan Dr. Kamile Şevki Mutlu garp memleketleri kongrelerinde görülen ilk kadın doktor resmi delegesidir.

1947 Eylül'ünde Amerika St. Louis'de toplanan Dördüncü Milletlerarası Kanser Kongresine Dr. Perihan Çambel Türkiye Hükümeti delegesi olarak iştirak etmiş ve "Türkiye'de Kanser" adlı bir tebliğde bulunmuştur.

1951'de Fransa'da toplanan Cardiologie Kongresi'nin Türkiye hükümeti resmi delegesi Dr. Hatice Açıkalin idi.

Yabancı memleketlerdeki müesseselerde Türk kadın doktorlarına uzun senelerden beri rastlanılmaktadır. İstanbul Tıp Fakültesi'nde Patolojik Anatomi asistanlığını yapmakta iken hocası H. Hamdi Suat Aknar'ın takdirini kazanan Dr. Kamile Şevki Mutlu ihtisasını ilerletmek üzere Profesörler Kurulu kararıyla 1933'de ilk kadın doktor olarak, Almanya'ya gönderilmiştir. Bu doktor hanım, Berlin'de Prof. Rössle'nün idaresinde bulunan Patoloji Enstitüsünde iki buçuk sene kaldı. Orada hem enstitünün günlük mesaisine yerli bir asistan gibi iştirak etti. Hem de ilmi araştırmacı çalışmalarda bulundu. Berlin gibi ileribir garp şehrinin bir üniversite müessesesinde o tarihlerde erkekler arasında tek kadın doktor patolog olarak bulunması muhitinin ilgisini çekmişti. Bugün Türk kadın doktorlarına yabancı memleket müesseselerinin öğretim üyelikleri dahi tevcih edilmiştir. (Dr. Perihan Çambel)

Yabancı memleketlerdeki tıp cemiyetlerinde Türk kadın üyeler mevcuttur. Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu 1936'dan beri Alman Patoloji Cemiyetinde üyedir. 1951'de Fransız Patoloji Kompare Cemiyetine oybirliğiyle üye seçilmiştir. Prof. Dr. Perihan Çambel Amerikan Kanser Araştırma Kurumuna ve Florida İlimler Akademisine seçilen ilk Türk üyedir.

Üniversitede Kadın Doktorlar:

Türkiye'de kadın doktorlar Üniversite öğretim üyelerinde yıllardan beri görülmektedir. İstanbul Tıp Fakültesi İç hastalıkları Doçenti olan Dr. Müfide Küley ile Dr. Afife Cenani Demirel bu sene açılan ilk profesörlük kadrosuna seçilecek adaylar arasındadır. 7 yıl önce tesis edilen Ankara Tıp Fakültesi'nde Histoloji ve Embriyoloji Kürsüsü Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu tarafından yönetilmektedir. Adı geçen fakültenin 19 Ekim 1945'de yapılan açılış töreni sırasında ilk ders bu kadın profesör tarafından verilmiştir.

Son iki yıl zarfında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine iki kadın öğretim üyesi daha seçilmiştir. Her ikisi de Patolojik Anatomi dersi doçentidirler. (Dr. Münevver Yenerman, Dr. Talia Aybar) Üniversite öğretim üyesi olan kadın doktorlar. Üniversite yönetimi ile de vazifelendirilmişlerdir. Ankara Üniversitesi Senatosu'nda tek kadın üye (Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu) Tıp Faültesinden seçilmiştir. (1951)

Sosyal İşlerde Kadın Doktorlar:

Her memlekette olduğu gibi Türkiye’de de kadın doktorlar yalnız meslek sahasında mahdut bir şekilde çalışmakla kalmamış sosyal işlere de katılmışlardır. Tıp Derneklerinde, Etibba Odalarında başarılı vazife görmüşlerdir. Etibba Odaları İdare Heyetlerinde ve Haysiyet Divanlarındaki faaliyetlerinden meslektaşları memnun kalmışlardır.

Türkiye’de kadın doktorlar çeşitli derneklerde de çok yararlı olmaktadır. Bir Dahiliye Mütahassısı olan Dr. Fatma Memik, Çocuk Esirgeme Derneği’nin İdare Kurulunda ve Türkiye Kızılay Derneği’nin Merkez heyeti üyeliğinde uzun yıllar çalışmıştır. Sonuncu derneğin Ankara Şubesinde Dr. Kamile Şevki Mutlu, Merkez heyeti üyeliğine mükerreren seçilmiş olduğu gibi 1951 yılı Genel Merkez Kongresi’nde kendisine onursal üyelik payesi verilmiş ve Kızılay özel altın madalyası ile taltif edilmiştir.

Doğum ve Kadın Hastalıkları Mütahassısı olan ve hususi muayenehanesinde yıllardan beri kendi ihtisası dahilinde serbest hekimlik yapan Dr. Mediha Eldem, Ankara halkının hemen en çok aradığı ve saydığı bir hekim olmakla kalmamıştır. Bu doktor hanım 1939 yılından beri Yardımsevenler Derneği adlı önemli bir derneğin idaresini de üzerine almıştır. 1948’den beri derneğin başkanıdır.

1944’de Ankara’da kurulan Veremle Savaş Derneği’nin 34 kişiden ibaret olan kurucuları arasında bir kadın doktor da bulunmaktaydı. (Dr. Kamile Şevki Mutlu)

Türkiye’nin yine başşehirinde 1947’de kurulan Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu adlı dernek Dr. Perihan Çambel’in olağanüstü gayret ve teşebbüsleriyle kurulmuştur.

Türkiye’nin ilk kadın doktorlarından Jinekolog Dr. İffet Naim Onur, halen İstanbul’da Türk Kadın Hekimler Kulübü’nü kurmakla meşguldür.